

Інформація для громадян України, які не можуть самостійно заробляти на життя (станом на 2 червня 2022 р.)

З 1 червня 2022 року громадяни України мають право на базові виплати для тих, хто шукає роботу (SGB II) за умов, якщо вони потребують допомоги та не мають достатньо грошей для життя. Для цього необхідно подати заяву в центр зайнятості (Jobcenter), який є відповідальним за це.

Перш ніж подавати заявку на отримання пільг згідно з SGB II, необхідно виконати наступні умови:

Де я маю зареєструватися?

- Спочатку ви повинні зареєструватися у міграційній службі за місцем вашого проживання. Ви можете скористатися [сайтом для пошуку](#), щоб дізнатися, який орган з питань іноземців опікується вами.
- На Веб-сайті ви знайдете інформацію, чи є можливість онлайн-реєстрації у відповідному місцевому міграційному управлінні. Будь ласка, дізнайтеся про рекомендації місцевого міграційного офісу, відповідального за вас, щодо часу та способу реєстрації.
- Під час реєстрації зверніться до міграційних органів для отримання дозволу на проживання відповідно до § 24 Закону про проживання (AufenthG), (щодо інших дозволів на проживання, будь ласка, зв'яжіться з відповідальним імміграційним офісом (Ausländerbehörde).
- Остерігайтеся «фейкових» веб-сайтів; не оплачуйте послуги онлайн та не надавайте жодних банківських реквізитів онлайн. Міграційні органи про такі речі питати не будуть. Навіть для того, щоб швидше призначити зустріч.

Які вимоги для подання заяви на отримання пільг за SGB II?

Щоб отримати пільги від центру зайнятості (базова допомога для шукачів роботи), вам потрібен:

- Дозвіл на проживання відповідно до розділу 24 (1) AufenthG (дозвіл на проживання / Aufenthaltstitel) або довідка, яка свідчить про те, що ви подали заявку на отримання такого дозволу на проживання.
- **Тимчасові довідки (Ersatzbescheinigungen)**, які міграційні органи видали до 31 травня 2022 року замість попереднього дозволу на перебування (Fiktionsbescheinigung), будуть визнаватись за певних умов до 31 жовтня 2022 року.

Які пільги відповідно до SGB II?

- Існує два типи виплат у сфері дії SGB II:
 - Виплати для покриття базових потреб.
 - Виплати, які сприяють влаштуванню на роботу/отриманню кваліфікації.

- Додаткову інформацію можна знайти в таких документах:
 - [Брошура SGB II – роз'яснення українською мовою](#)
 - [Брошура SGB II – роз'яснення російською мовою](#)
 - [Коротка інформація про допомогу по безробіттю II / соціальну допомогу українською мовою](#)
 - [Коротка інформація про допомогу по безробіттю II / соціальну допомогу російською мовою](#)
 - [Інформація про фінансову підтримку на навчання та дозвілля\(українською\)](#)
 - [Інформація про фінансову підтримку на навчання та дозвілля \(рос.\)](#)

Подати заяву на відкриття банківського рахунку:

- Для того, щоб центр зайнятості міг перерахувати вам гроші, вам потрібен рахунок у німецькому банку. Більше інформації можна знайти на веб-сайті [BaFin](#).

Оформлення медичного страхування:

- Ви зобов'язані мати медичне страхування в Німеччині, це важливо для того, щоб мати можливість отримати медичну допомогу. З отриманням допомоги по безробіттю ви будете обов'язково застраховані за загальнообов'язковим медичним страхуванням і зараховані до соціального страхування довгострокового догляду.
- Ви можете самостійно обрати обов'язкове медичне страхування.
- Дізнайтеся про членство у вибраній вами медичній страховій компанії та отримайте сертифікат для центру зайнятості (свідоцтво про членство).
- Якщо ви отримуєте гроші від центру зайнятості, центр зайнятості сплачує щомісячні внески до вашої медичної страхової компанії. Вам потрібно подати членське свідоцтво разом із заявою на отримання пільг до центру зайнятості.

Ви можете знайти більше інформації на веб-сайті [Федерального агентства зайнятості](#) та [Федерального міністерства внутрішніх справ і громад.](#)

Який центр зайнятості відповідає за мене?

- На період з моменту видачі попереднього дозволу на перебування (Fiktionsbescheinigung) на вас може поширюватись обов'язок щодо визначення місця проживання. Цей обов'язок буде покладено на вас найпізніше з отриманням дозволу на проживання відповідно до розділу 24 (1) Закону про проживання. Регулювання місця проживання означає, що ви повинні оселитися в межах зазначеної федеральної землі або зазначеного муніципалітету.

- Якщо ваше місце проживання було визначеним, відповідальним за вас є центр зайнятості, в районі якого ви маєте проживати.
- Ви можете знайти відповідальний центр зайнятості за місцем вашого проживання: [ПОШУК ПОСЛУГ](#)

FAQ (часті запитання) щодо подання заявки на пільги відповідно до SGB II

Як мені діяти?

- Якщо у вас вже є дозвіл на проживання відповідно до розділу 24, параграфу 1 Закону про проживання або попередній дозвіл на перебування (Fiktionbescheinigung) відповідно до розділу 81, параграфу 5 у поєднанні з параграфом 3 або 4 Закону про проживання з доказом того, що ви подали заявку на отримання дозволу на проживання відповідно до розділу 24 Закону про проживання:
 - Зареєструйтеся в відповідному центрі зайнятості за місцем вашого проживання.
- Якщо у вас немає ні посвідки на проживання згідно з параграфом 1 розділу 24 Закону про проживання, ні попереднього дозволу на перебування (Fiktionbescheinigungs) згідно з параграфом 5 розділу 81 у поєднанні з параграфами 3 або 4 Закону про проживання з доказом того, що ви подали заявку на отримання дозволу на проживання відповідно до розділу 24 Закону про проживання:
 - У першу чергу, зареєструйтеся у міграційній службі, яка відповідає за вас, і подайте заявку на отримання дозволу на проживання відповідно до розділу 24, параграфу 1 Закону про проживання.

Коли я можу подати заявку?

Як тільки Ви отримаєте дозвіл на проживання відповідно до розділу 24, параграфу 1 Закону про проживання або попередній дозвіл на перебування (Fiktionbescheinigung) відповідно до розділу 81, параграфу 5 у поєднанні з параграфом 3 або 4 Закону про проживання з доказом подання заяви на отримання дозволу на проживання відповідно до розділу 24 Закону про проживання, ви повинні подати заяву на отримання пільг до SGB II.

- Також повинні дотримуватись такі вимоги:
 - Ви дійсно потребуєте допомоги, це означає, що у вас не вистачає грошей на прожиття
 - Ви зареєструвалися в відділі реєстрації за місцем проживання з урахуванням правил проживання.
 - Вам не менше 15 років, ви ще не отримуєте пенсію за віком в Україні та ще не досягли [пенсійного віку](#) в Німеччині.
- Щоб подати заявку, вам потрібно домовитись про зустріч у центрі зайнятості. Записатися на прийом можна по телефону. У деяких центрах зайнятості у вас є можливість забронювати зустріч онлайн.
- **ВАЖЛИВО:** Домовляйтеся про зустріч лише особисто.

Яку заявку я маю подати?

- [Заява на допомогу по безробіттю:](#)

Зверніть увагу, що заявка має бути заповнена німецькою мовою та латинськими літерами.

Важливо: будь ласка, заповнюйте форму, лише тоді коли у вас вже є дозвіл на проживання відповідно до розділу 24 (1) AufenthG або попередній дозвіл на перебування (Fiktionbescheinigungs) відповідно до розділу 81 (5) у поєднанні з розділом 3 або 4 AufenthG з доказом подання заявки на отримання дозволу на проживання відповідно до розділу 24 Закону про проживання.

Які документи додаються до заяви?

- Копії всіх посвідок на проживання (Aufenthaltstitel) / попереднього дозволу на перебування (Fiktionbescheinigungs) або додаткових довідок (Ersatzbescheinigung) (до 31 травня 2022 р.)
- Заповнена заява з підписом (якщо у вас уже є номер клієнта в агентстві зайнятості, обов'язково введіть його)
- за наявності: актуальне свідоцтво про реєстрацію (Meldebescheinigung)
- За наявності: підтвердження членства від страхової компанії медичного страхування
- Витрати на житло: Копія (суб) договору оренди (за наявності письмового договору), інші докази фактичної вартості житла або довідка про розмір квартири, кількість кімнат та всіх осіб, які проживають у квартирі.
- якщо є: підтвердження доходу та активів (наприклад, виписка з банку)

Як діти та молодь отримують гроші від центру зайнятості?

- Діти та молодь зазвичай отримують гроші в центрі зайнятості разом з батьками, якщо вони проживають з батьками, потребують допомоги, не перебувають у шлюбі та молодше 25 років.
- Діти та молодь віком від 15 років можуть отримувати пільги від центру зайнятості, якщо вони проживають з іншими родичами, наприклад, бабусею, дідусем або тіткою.
- Підлітки віком від 18 років можуть отримувати пільги в центрі зайнятості, якщо проживають самі, наприклад, якщо їхні батьки ще в Україні.

За кого я можу подати заяву до центру зайнятості?

- За членів вашої сім'ї:
- Сюди належите Ви, як заявник, а також (за необхідності):
 - Дружина / Чоловік
 - Діти віком до 25 років, які проживають у вашій родині, але не перебувають у шлюбі
 - Партнер, співмешканця (у цивільному шлюбі), зі своїми дітьми / пасинками
 - Зареєстрований цивільний шлюб (одностатеве зареєстроване цивільне партнерство, яке можна прирівняти до шлюбу) з їхніми дітьми / пасинками

Якщо я подам заявку до центру зайнятості після 1 червня 2022 року, чи отримаю я виплати?

- Так. Якщо ви отримали виплати для шукачів притулку в травні 2022 року, ви продовжуватимете отримувати гроші відповідно до Закону про пільги для шукачів притулку, доки ваша заява не буде схвалена центром зайнятості.

Де я можу отримати виплати, якщо я в'їду в Німеччину після 1 червня 2022 року?

- Якщо видано дозвіл на проживання згідно з § 24 AufenthG або відповідний попередній дозвіл на перебування (Fiktionbescheinigungs), у вас є право на пільги відповідно до SGB II.
- Якщо у вас ще немає дозволу на проживання відповідно до § 24 AufenthG або відповідного попереднього дозволу на перебування (Fiktionbescheinigungs), ви можете мати право на пільги шукача притулку, якщо ви подали відповідну заяву. У цьому випадку відповідальними є міграційні органи за місцем вашого проживання.

Чи будуть зараховані мої заощадження / майно?

- Усі заощадження, що реалізуються, слід вважати активами.
- Наразі ваші заощадження враховуються лише в тому випадку, якщо у вас є активи на суму понад 60 000 євро, які можна використовувати для короткострокового існування, і понад 30 000 євро на кожну додаткову особу у вашому домогосподарстві.
- Майно, що знаходиться в регіонах війни або криз, як правило, не враховується.

Чи рахуватиметься мій дохід?

- Дохід враховується при розрахунку права на допомогу. Будь ласка, надайте відповідні докази, наскільки це можливо.
- По можливості подайте виписки з поточного банківського рахунку в українському або російському банку.
- Дохід від оплачуваної роботи в Німеччині також враховується.
- Якщо ви все ще отримуєте виплати за трудову діяльність в Україні, наприклад, робота в Інтернеті, вони вважатимуться доходом.
- Але можуть бути враховані лише ті кошти, які ви отримали і якими ви фактично можете розпоряджатися в Німеччині.

Чи зараховується моя пенсія з України?

- Якщо ви отримуєте пенсію, яку можна порівняти з пенсією у Німеччині, ви не можете отримувати гроші з центру зайнятості. У такому випадку ви можете отримати гроші з відділів соціального захисту.
- Чи є українська пенсія зрівнянною з німецькою, поки уточнюється.

Чи можу я подати заяву на отримання допомоги на дитину?

- Так. Заяву на допомогу на дитину необхідно подавати як першочергову допомогу до Управління сімейних виплат.
- Допомога на дитину зараховується до ваших виплат відповідно до SGB II.
- Найважливішу інформацію про цю пільгу ви можете знайти на сторінці допомоги на дітей для біженців з України.
- Інформація іншими мовами:
 - [українською](#)
 - [російською](#)

Чи дозволено мені перебувати за межами свого місця проживання?

- **За попередньою згодою центру зайнятості** ви можете перебувати за межами свого місця проживання максимум три тижні на календарний рік. Подовження строку можливе в окремих випадках за певних обставин. Дізнайтеся більше про це у вашому центрі зайнятості заздалегідь. Ви також можете знайти більше інформації тут: [Центр зайнятості: Інформація про прогули - Федеральне агентство зайнятості \(arbeitsagentur.de\)](#)

Чи можу я повернутися в Україну, наприклад, щоб забрати залишене майно, відвідати когось тощо? Джерело: [BAMF](#)

- Якщо у вас вже є дозвіл на проживання для тимчасового захисту в Німеччині, він може бути анульованим за таких умов:
 - Ви просто покидаєте Німеччину без вагомої причини або
 - Ви не перебуваєте в Німеччині більше шести місяців.
- Якщо у вас вже є дозвіл на проживання для тимчасового захисту в Німеччині, ви, як правило, можете виїхати за кордон, а отже, і до країни вашого походження (будь ласка, зверніть увагу на правила в'їзду відповідних країн призначення). Під час дії дозволу на проживання та з дійсним проїзним документом ви можете в будь-який час знову в'їхати в Німеччину.

Зверніть увагу: особи, які перебувають у Німеччині та подали заявку на дозвіл на тимчасове перебування, отримують так зване тимчасове посвідчення легального перебування в країні (Fiktionsbescheinigung). Це посвідчення не дає права на безвізові поїздки в Шенгенській зоні, оскільки підставу для перебування (Aufenthaltstitel) ще не

видано. Таким чином, тимчасове посвідчення легального перебування в країні (Fiktionsbescheinigung) не замінює собою підстави для перебування (Aufenthaltstitel) і тому воно не допускає повторного в'їзду після перебування за кордоном (при цьому відповідно до розпорядження про перехідний порядок перебування для українців станом на сьогодні до 31 серпня 2022 р. в'їзд дозволено без підстав для перебування (Aufenthaltstitel)). Зрозуміло, це стосується й інших офіційних довідок про реєстрацію або подання заявки як військовий біженець з України, які видаються замість тимчасового посвідчення легального перебування в країні. (Fiktionsbescheinigung).

Чи маю я зобов'язання перед центром зайнятості?

- Ви повинні з'явитися особисто на першу зустріч у центрі зайнятості, щоб можна було підтвердити вашу особу
- Будь ласка, візьміть із собою документ, що посвідчує особу, наприклад, паспорт або посвідчення особи України.
- Ви повинні дотримуватися узгоджених зустрічей (особисто, по телефону, відео) або вчасно їх скасувати, вказавши причину.
- Ви зобов'язані надавати всю інформацію в заявах та додатках до них повністю та достовірно. Ви також зобов'язані якнайшвидше повідомити свій центр зайнятості про будь-які зміни, які відбулися після подачі заяви. Це важливо, оскільки зміни можуть вплинути на виплату соціальної допомоги.

FAQ (часті запитання) про житло

Що я повинен враховувати, якщо я хочу орендувати квартиру?

- Центр зайнятості може покрити витрати на оренду, якщо ви не можете оплатити їх самостійно.
- Перед підписанням договору оренди зверніться до відповідального центру зайнятості.
- Центр зайнятості перевіряє, які фактичні витрати на житло можна покрити в окремих випадках.

Центр зайнятості також оплачує меблі?

- Якщо вам потрібні меблі: зверніться до центру зайнятості. Тут вам нададуть консультацію, чи можна надати Вам допомогу, і якщо так, то як.

FAQ (часті запитання), які допоможуть вам розпочати робочу діяльність

- Закон про сприяння працевлаштуванню передбачає різноманітні варіанти підтримки для одержувачів допомоги, щоб підтримати їх під час роботи або навчання.
- Підтримка перед початком роботи або навчання може бути, наприклад, у вигляді покриття центром зайнятості витрат на подання заявки або відшкодування витрат на поїздки для співбесіди.

- Агентства зайнятості та центри зайнятості також підтримують молодих людей віком до 25 років на початку кар'єри, надаючи професійні консультації та допомогу у пошуку місць для навчання.
- Центри зайнятості проконсультують вас щодо можливих індивідуальних варіантів отримання кваліфікації.
- Крім того, центри зайнятості допоможуть вам у визнанні офіційної професійної кваліфікації.

FAQ (часті запитання) про мовні курси

Чи можу я отримувати консультації, підтримку та пропозиції стосовно мовних курсів?

- Маючи посвідку на проживання згідно з § 24 Закону про проживання (AufenthG - дозвіл на проживання для тимчасового захисту), Ви можете відвідати наступні курси:
 - Консультаційні курси для дорослих (МВЕ)
 - Початкові орієнтаційні курси для шукачів притулку (ЕОК)
 - Програма пристосування жінок-мігранток до повсякденного життя (курси MiA)
 - Інтеграційні курси
 - Професійні мовні курси
- Участь у курсах та консультаційних послугах в основному безкоштовна і можлива за наявності підтвердження вашого походження.
- Список курсів ЕОК можна знайти на <http://www.bamf.de/eok>, а курсів MiA - на www.bamf.de/mia.
- BAMF-NAvI – це простий спосіб дізнатися, де є курси інтеграції та центри міграційних консультацій у вашому регіоні: <https://bamf-navi.bamf.de/de/>

Мені потрібно першочергово влаштуватися на роботу або я можу спочатку відвідати мовний курс?

- Якщо ваших мовних навичок недостатньо для роботи, зазвичай ви можете відвідати мовний курс, щоб досягти рівня B1 <https://www.europaeischer-referenzrahmen.de/sprachniveau.php>.
- Також ви можете спочатку відвідати інтеграційний курс. Ви не зобов'язані йти на роботу одночасно з інтеграційним курсом.

FAQ (часті запитання) про роботу в Німеччині та трудове законодавство

Чи дозволено мені працювати в Німеччині?

- Так, це можливо. Особи, які вже отримали посвідку на проживання відповідно до розділу 24 Закону про проживання, мають право працювати на підставі закону. Сюди входить і самозайнятість. Дозвіл міграційної служби не потрібний.
- Якщо ви хочете шукати роботу самостійно, ви можете знайти пропозиції роботи за допомогою порталу [пошуку роботи Федерального агентства зайнятості](#).

На що я маю звернути увагу, якщо я працюю в Німеччині?

- На вас поширюється німецьке трудове законодавство. Якщо ви починаєте роботу, роботодавець зобов'язаний зробити наступне:
 - Виплата мінімальної заробітної плати: в Німеччині діє закон про мінімальну заробітну плату, це означає, що кожен роботодавець зобов'язаний виплачувати хоча б цю зарплатню. Якщо роботодавець не виплачує мінімальної зарплати, це порушує закон.
 - Соціальне забезпечення: кожен працівник у Німеччині в певних випадках має право на так зване соціальне страхування. Тому роботодавець повинен сплачувати внески на соціальне страхування за кожними трудовими правовідносинами. Працівники також повинні сплачувати внески на соціальне страхування. Це стосується медичного страхування, пожиттєвого догляду, пенсійного страхування та страхування від нещасних випадків. Виняток: міні-робота. Більше інформації можна знайти на веб-сайті [Minijob-Zentrale](http://Minijob-Zentrale.de).
 - Правила охорони праці згідно з трудовим законодавством: роботодавець повинен дотримуватись правил охорони праці, передбачених законодавством про працю. Наприклад, роботодавці зобов'язані надавати відповідний захисний одяг, коли це необхідно.

Де я можу знайти інформацію про роботу та соціальні питання в Німеччині?

- німецькою germany4ukraine.de
- українською germany4ukraine.de

Де я можу знайти інформацію про німецьке трудове законодавство?

- На сайті консультативної організації «Fair Integration» можна знайти коротку інформацію на тему трудового права Німеччини українською, російською, польською, англійською та німецькою мовами.
- Німецька конфедерація профспілок округу Саксонія надає більш детальну інформацію з питань трудового права та оплати праці українською, російською та німецькою мовами.

Де я можу отримати консультацію з питань трудового законодавства?

- Якщо вам потрібна консультація з усіх аспектів трудового законодавства, ви можете звернутися до консультативного проекту «Fair Integration» (www.faire-integration.de). “Fair Integration” керує двома консультативними центрами в NRW. Контактні дані консультантів:

- Айдоган Гуль

Телефон: +49(0) 231 997 701 50

Мобільний: +49(0) 170 989 809 9

Електронна пошта: aydogan.guel@dgb-bildungswerk.de

Адреса: Ostwall 17-21, 44135 Dortmund

- Муса Отман

Телефон: +49(0) 211 158 418 67

Мобільний: +49(0) 151 730 524 90

Електронна пошта: Mousa.Othman@dgb-bildungswerk.de

Адреса: Graf-Adolf-Strasse 41, 40210 Düsseldorf

- Земля Північний Рейн-Вестфалія надає широкий спектр консультативних послуг для людей, яким загрожує трудова експлуатація чи які постраждали від трудової експлуатації. Важливою частиною є консультаційні центри по роботі (BSA) у кожному регіоні та кожному міському районі Північного Рейн-Вестфалії (всього 53). BSA співпрацює зі службами мовних посередників і тому може запропонувати вам підтримку. [Пошук консультативного центру](#) також доступний українською та російською мовами.

Додаткова інформація про хороші умови праці

- Консультативна мережа «Gute Arbeit» збирала поради для пошуку роботи біженцям з України. З метою запобігання ризиків трудової експлуатації в мережі існують підказки.